

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj/juni 2019
Institution	Horsens HF & VUC
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Religion C
Lærer(e)	Anne Hjulund Hoffmann
Hold	reC4f

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Forløb 1	Eskimoernes religion
Forløb 2	Kristendom
Forløb 3	Islam
Forløb 4	Buddhisme

Titel 1	Eskimoernes religion
Indhold	<p>Grundbøger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Eskimoerne – en tekstcollage om religion og eksistens</i> (1975, 8. oplag), L. Brandstrup og H. Josephsen (hvis intet er nævnt er tekster/sider fra denne bog) • <i>Mennesket og magterne</i> (1991), E. Andersen (m.fl.) (forkortet MogM) <ol style="list-style-type: none"> 1) Introduktion til naturfolk: MogM s.12-15 2) Samfund, levevilkår og historie: s.11-13 og tekst 1 ”Orulos selvbiografi” s.13 3) Forholdet til dyrene/naturen: s.18-19m og tekst 7 ”Dyr og mennesker” s.21+ MogM s.16m-17ø 4) Skabelses- og oprindelsesmyter: s.122ø, tekst 85 ”Havdyrenes oprindelse” s.125-127, kopi-tekst: T. 8 Skabelsesmyte (i <i>Sila – Grønlandsk religion</i> (1992), A. Bjørn) + MogM s.15-16 og s. 21n-22 + lærerproduceret materiale om myter 5) Mana og tabu: Religionshåndbogen (1994, 2. udg.), Boile Nielsen (red) s.17-21og s. 26-28 (kopi) 6) Amuletter: s. 30 og tekst 15 ”Amulettjagt ved den magnetiske Nordpol” s. 30-34 7) Riter i forbindelse med hvalfangst: s.26-27 og tekst 13 ”Mislykket hvalfangst” s. 28 og tekst 14 ”Rite – Myte” s. 29 8) Ritualer og ritualteori: Religionshåndbogen s. 28-32 (kopi) + lærerproduceret materiale om ritualer 9) Handlingsmønster efter drab på dyr: s. 41 og tekst 20 ”Bjørnefangst” s. 43-45, tekst 21 ”Sælhandel” s.45 og tekst 23 ”Førstefangstrite” s. 46-47 10) Handlingsmønster i forbindelse med fødsel, menstruation og død: s.48, s.51m og tekst 27 ”Når mennesker fødes” s. 51-54, s.58-59 og s.72m og tekst 40 ”Når mennesker dør” s. 66-69 11) Kulten: s.80, s.83n-87 og tekst 57 ”Havets moder” s.87-90 12) Angakoqen/Shamanen: s.102ø, s.106m-108 og tekst 72 ”Igjugarjuk” s. 110-111 og tekst 73 ”Kinalik” s. 111-112 13) Kulturmødet på Grønland: ”Kultursammenstødet” s. 82-92 i <i>Grønlandsk religion</i> (1992), A. Bjørn (kopi)

	Film: "Eskimo vinter – sælfolket" (uddrag)
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 18 lektioner af 55 minutter Antal sider: 65
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til faget. • Redegørelse for væsentlige sider af eskimoernes religion specifikt og religiøse fænomener generelt • Introduktion til religionsfaglig terminologi (myte, kaos/kosmos, ritual, ritualtyper, ritualstruktur, det hellige, det profane, kult, mana, tabu, renhed/urenhed, minimalisme/maksimalisme) • Introduktion til tekstanalyse - herunder kildekritik
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, lærerforedrag, par-arbejde, individuelt arbejde, gruppearbejde

Titel 2	Kristendom
Indhold	<p>Grundbog: <i>Mennesket og magterne</i> (1991), E. Andersen (m.fl.) (forkortet MogM)</p> <p>1) Bibelen: GT, NT, tokildehypotesen og bibelsyn: MogM s. 61-64ø (ikke afsnittet "Gnosticisme") Film: 5 skarpe om Bibelen (uddrag) Film: Folkekirkens fundamentalister (Uddrag) Klip fra programmet "Kommer Sigmund i helvede?" (2019) (15.20-19.40): https://www.dr.dk/tv/se/kommer-sigmund-i-helvede/kommer-sigmund-i-helvede-2/kommer-sigmund-i-helvede-2-2</p> <p>2) Skabelse og syndefald; Gudsopfattelse, menneskesyn, natursyn: 1. Mosebog kap.1-3 (Verdens skabelse, Adam og Eva, Syndefaldet og uddrivelsen fra Edens have) "Forsagelsen og den apostolske Trosbekendelse" (fra www.folkekirken.dk)</p> <p>3) Johannes døber, Jesu dåb og Jesu forkyndelse: MogM s.68n-70m + 70n-71ø (til og med afsnittet "Eskatologi") Markus kap. 1,1-15 (Johannes Døber, Jesu dåb, fristelse og forkyndelse)</p> <p>4) Undere og helbredelse: Lukas 7,11-17(Opvækkelsen af enkens søn i Nain) Klip fra Aftenshowet om tre kristne, der mener at kunne helbrede ved bøn (10 min.): https://www.youtube.com/watch?v=oaB4gYNkrtg</p> <p>5) Konflikten med jøderne: MogM s.64n-68n</p>

Markus 2,13-17 (Levi kaldes til discipel); Markus 7,1-23 (Spørgsmålet om rent og urent)

6) Messiasforventninger:

MogM s.72-73ø

Markus 8,27-8,33 (Peters bekendelse, Jesus forudsiger sin lidelse, død og opstandelse)
Esajas 53

7) Lidelseshistorien:

MogM s.73-78m (til og med ”Jesus og Kristendommen”)

Markus kap. 14-16 (uddrag) (Lidelseshistorien)

De fire evangeliers beskrivelser af ”Jesu død”

8) Lovforståelse/etik:

MogM s.71-72ø

Matthæus kap. 5-7 (uddrag af bjergprædiken); 2. Mosebog 20,1-17 (De ti bud),
Mathæus 22,34-40 (Det største bud i loven)

9) Næstekærlighed:

Lukas 10,25-37 (Lignelsen om den barmhjertige samaritaner)

Artikel om næstekærlighed i kristendommen fra www.religion.dk:

<http://undervisning.religion.dk/kristendom/Naestekaerlighed-i-kristendommen>

Marie Krarup: ”Den syriske flygtning er ikke min næste”, 6. oktober 2015,
www.kristendom.dk

Kim Hartzner: ”Svar til Marie Krarup: Den syriske flygtning i nød er også min næste”, 9. oktober 2015, www.kristendom.dk

10) Retfærdiggørelse ved tro: Paulus og Luther:

MogM s.78-80

Romerbrevet 3,21-32 (Retfærdighed ved tro på Jesus Kristus)

11) Kirkehistorisk perspektiv: Katolicisme og protestantisme:

MogM s.81-83, 86-87

Film: Den sorte skole om reformationen:

<https://www.youtube.com/watch?v=yFvwwB1iOAI>+ Rather Homemade om reformationen: <https://www.youtube.com/watch?v=Y6cdXMBjHPc>

12) Kristendom i det senmoderne Danmark + Danskerne og folkekirken

s. 7-12 fra bogen *Senmoderne religiositet i Danmark* (2008) (”Samfund, individ og religion”)

”Gud er stor i Danmark”, Søndagsavisen 27. december 2013

”Danskerne dropper Gud i kirken”, Urban 25. november 2009

”Danskerne tror mere, end vi tror”, Kristelig Dagblad, 19. april 2014

”Sådan ser danskerne på Gud og kirke”, Politiken 26. juni 2010

	<p>”Drop-in dåb”, fra Vor Frue Kirkes website: https://www.domkirken.dk/dropindab</p> <p>”Pjece fra natkirke i Gellerup”, s. 163-164 fra <i>Senmoderne religiøsitet i Danmark</i> (2008)</p> <p>”Kun 2,4% går i kirke hver uge”, Kristeligt Dagblad, 10. juni 2008</p> <p>”Ritualer giver tryghed og orden”, Jyllands-Posten december 2008</p> <p>”Højmesse” – oversigt over gudstjenesten</p> <p>Feltarbejde: Observation af gudstjeneste i kirke i Horsens</p> <p>Lærerproduceret materiale om ”Folket i folkekirken” (tre grupper af kristne; de troende, de baggrundskristne og gør-det-selv-folket)</p> <p>Religionsnørdens om kristendom: https://www.youtube.com/watch?v=Ii_tst8FglE</p>
Omfang	<p>Anvendt uddannelsestid: 26 lektioner af 55 minutter</p> <p>Antal sider: 58</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus har i dette forløb været kristendommens grundlæggelse med udspring i jødedommen samt kristendommens dogmer, etik og trosforestillinger. • I forløbet er de forskellige delelementer blevet sat ind i en aktuell dansk kontekst. • Derudover har der også været fokus på reformationen og kirkens splittelse i 1500-tallet. • Endelig har der været fokus på religionens rolle over tid (sekulariseringsprocessen) og religionens rolle og individets religiøsitet i det senmoderne samfund. Herunder danskernes tro samt forhold til og brug af Folkekirken. Tre grupper af kristne inden for Folkekirken (de troende, de baggrundskristne og gør-det-selv-kristne) • Feltarbejde: Observation af gudstjeneste i kirke i Horsens • Tekstanalyse, fortolkning og perspektivering herunder anvendelse af fagets terminologi. • Større grad af selvstændigt arbejde og fokus på det problemorienterede og formidling af faglige problemstillinger. Oplæg i grupper + innovativ tilgang.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, lærerforedrag, par-arbejde, gruppearbejde, matrix-grupper, elev-oplæg</p>

Titel 3	<p>Islam</p>
Indhold	<p>Grundbog: <i>Grundbogen til religion C</i> (2012), Lene Madsen (m.fl.) (forkortet GC)</p> <p>1) Muhammed, islams opståen og kilderne:</p> <p>GC s. 92-96</p> <p>Sura 53. ”Stjernen”, vers 1-12</p> <p>Sura 17, ”Natterejsen”, vers 1</p> <p>Ibn Ishaq: ”Muhammeds rejse” (hadith)</p> <p>En rettroende fortæller om Koranen, s.55 i <i>Islam</i> (1980), E. Wulff Pedersen</p> <p>Klip fra www.religionsportalen.dk: ”At vælge islam” + ”Om Koranen”</p>

2) Gudsopfattelse, dommedag, forudbestemmelse, fri vilje og de 6 trosartikler:

GC s. 108-109

Kaldet til bøn

Sura 1, "Al-Fatiha" (Den åbnende)

Sura 2, vers 255, "Tronverset"

Sura 6, vers 100-103, "Kvæget"

Sura 112, "Den rene bekendelse"

"Forudbestemmelsen" (uddrag fra hadith)

Sura 36, vers 51-67, "Ya sin"

"Hvordan være sikker på at komme i paradiset?" (uddrag fra hadith)

"Forskellen mellem den kristne og den islamiske gudsforståelse" (*Ære og skam* (1996, 1. udg.), N. Khader: s. 24-27 i uddrag)

3) Islam på nettet:

Kildekritisk undersøgelse af følgende hjemmesider www.islaminfo.dk, www.munida.dk, www.religion.dk/islam

4) Troens praksis/De 5 søjler, moskéen og helligsteder:

GC s. 97-105

Sura 107, "Håndsrækningen"

Sura 5, vers 6, "Bordet"

"Bønnen – et ritual" fra *Moderne islam*, J. Skovgaard-Petersen, s. 27-28

Sura 2, vers 182-187, "Koen"

Sura 22, vers 25-30 + 37, "Valfarten"

Al-Bukhari om umraen (uddrag fra hadith)

"Ramadan – den islamiske faste" (2004) af Aminah Tønnsen, fra www.religion.dk:

<http://www.religion.dk/tema:fid=100007060:aid=230545>

Klip fra www.religionsportalen.dk: "Bønnens betydning" + "Rundtur i moskeen" + "Fredagsbøn" (uddrag)

Film: "Hajj – på pilgrimsfærd til Mekka"

5) Jihad, sharia og forskellige tolkninger af islam (de fire reaktionsmønstre)

GC s. 110-112

iBogs-udgaven af GC fra 2019: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p161>
("Kan man være muslim i det danske samfund?")

"Den indre jihad er den vigtigste" af Søren Korshøj, www.religion.dk, 18. marts 2008:

<https://www.religion.dk/sp%C3%B8rg-om-islam/den-indre-jihad-er-den-vigtigste>

"Sharia med måde i indonesien", www.religion.dk, 17. maj 2011

"Islamisk lov foreskriver dødsstraf for frafald", www.religion.dk, 13. april 2011

6) Senmoderne islam - herunder euroislam, debat om kvindemoské, kvindelige imamer og kvindens påklædning/tørklæde-debat

"Hvad er euroislam?" af Camilla Lenti, fra www.religion.dk maj 2009:

	<p>https://www.religion.dk/viden/hvad-er-euroislam Interview med Sherin Khankan – DR2 deadline (2016) Klip fra Religionsportalen – Abdul Wahid Pedersen om kønsadskillelse og kvindelige imamer i islam ”Patchworkmuslimer” af Nadia Jul Jeldtoft, fra Weekendavisen, december 2013 ”Introduktion til kvindens påklædning i islam” (Lærerproduceret materiale: en bearbejdet udgave af s. 49-52 i Jens Formans <i>Islam og muslimerne</i> (2011) og uddrag fra artiklen ”Kan du kende forskel på de muslimske slør” (2011) fra www.religion.dk: https://www.religion.dk/billeder/billedserie-kan-du-kende-forskel-pa-muslimske-slør) ”Tørklæde er blevet symbol på andet end religion”, af Aminah Tønnsen, udgivet på religion.dk 20. marts 2014 ”Tørklæde er også frihed” (uddrag) af Özlem Cekic, Politiken, 17. marts 2014 ”Uden tørklæde er helvede nær”, uddrag af en fredagsprædiken afholdt december 2005 af Sheik Raed Hlayhel (fra Jens Formans <i>Islam og muslimerne</i> (2011)) Sura 33, vers 59-60 + Sura 24, vers 30-31 Hadith om kvindens påklædning</p> <p>7) Jødedom, kristendom og islam – sammenlignende perspektiv: Tekst 19: Jesus i jødedom, kristendom og islam (fra <i>Muslimernes religion</i> (2006)) ”Troens træ”, materiale fra Jyllands-Postens web-undervisningsmateriale: http://www1.jp.dk/indland/troenstra.pdf</p> <p>Religionsnorden om islam: https://www.youtube.com/watch?v=yo9_9Cg8XJA</p>
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 18 lektioner af 55 minutter Antal sider: 61
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Redegørelse for væsentlige sider af islam både i fortid og nutid samt internationalt og set i dansk sammenhæng • Fokus på sammenligning af islam, jødedom og kristendom • Tekstanalyse, fortolkning og perspektivering herunder anvendelse af fagets terminologi. • Islam på internettet herunder informationssøgning og kildekritisk tilgang til websider om islam.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, lærerforedrag, par-arbejde, individuelt arbejde, gruppearbejde og fremlæggelse, individuelt arbejde
Titel 4	Buddhisme
Indhold	Grundbog: <i>Grundbogen til religion C</i> (2012), Lene Madsen (m.fl.) (forkortet GC) 1) Introduktion, start og historisk udvikling (herunder begreberne: askese,

guru, de tre juveler, karma, samsara, an-atman, genfødsel og nirvana)

s. 143-149 i GC – herunder tekst 1 og 2

”Gerningerne”, s. 62 i *Buddhismen – introduktion, udbredelse og tekster til de første århundrede* (2013, 2. udgave)

”Ikke kaste, men karma”, s. 63 i *Buddhismen – introduktion, udbredelse og tekster til de første århundrede* (2013, 2. udgave)

2) Religiøs praksis i buddhismen (herunder tre former for buddhisme)

s. 150-155 i GC (inklusive billeder og billedtekst) – herunder tekst 3, 4 og 5

Klip fra religionsportalen: Pilgrimsfærd ved en stupa:

<https://religion.systeme.dk/?id=c4744>

Klip: Munk laver glidefald: <https://www.youtube.com/watch?v=WTk929t3oFE> +

Klip fra religionsportalen (uddrag med fokus på tiggergang):

<https://religion.systeme.dk/?id=c2793> (minuttal 5.56-14.00)

3) Trosforestillinger i den klassiske buddhisme (herunder Buddha, De 4 ædle sandheder, den 8-ledede vej/Middelvejen, De 5 skandhaer)

s. 156-157 i GC

”Buddhalegenden”, i *Danske verdensreligioner – buddhisme* af Jørn Borup

”Benarestalen”, fra *Mennesket og magterne – en tekstsamling*

”Vejen”, s. 79 i *Buddhismen – introduktion, udbredelse og tekster til de første århundrede* (2013, 2. udgave)

Lærerproduceret materiale om de 5 skandhaer

4) Trosforestillinger i den klassiske buddhisme (herunder etik og Livshjulet)

”Kapitel 4: Etikken”, s. 26-27 i *Buddhismen – introduktion, udbredelse og tekster til de første århundrede* (2013, 2. udgave)

s. 158-160 i GC

Maleri af det buddhistiske livshjul (s.158 i GC)

”Årsagskæden”, *Mennesket og magterne – en tekstsamling*

s. 29-30 i *Buddhas lære – og den tibetanske buddhisme* af Lene Højholt (om den 12-ledede årsagskæde)

5) Mahayanabuddhismen

s. 160-163 i GC – herunder tekst 6, 7 og 8

6) Buddhisme i det senmoderne Danmark

s. 170-171 i GC

”Det religiøse samfund”, s. 42-46 i *Danske verdensreligioner – buddhisme* af Jørn Borup

”Buddhisme i Vesten er blevet til meditation”, 19. februar 2013, Mogens S. Mogensens blog:

<https://mogenssmogensen.wordpress.com/2013/02/19/buddhisme-i-vesten-er-blevet-til-meditation/>

”Hvad er mindfulness?”, fra Psykiatrifondens hjemmeside:

<http://www.psykiatrifonden.dk/faa-hjaelp/taenk-dig-staerk/mindfulness/hvad-er->

	<p>mindfulness.aspx</p> <p>”Hvorfor tiltrækkes så mange i Vesten af buddhisme”, 3. juni 2015, www.religion.dk, af Marianne Qvortrup Fibiger</p> <p>Film: ”Anne på Herrens mark – buddhisme” (2010)</p> <p>Film: Uddrag af ”Univers”-udsendelse om buddhisme i Danmark</p> <p>”Forskelle mellem kristendom og buddhisme”, Kristeligt Dagblad, 15. oktober 2002 af Anders Nygaard</p> <p>Religionsnorden om buddhisme: https://www.youtube.com/watch?v=dhSu7o3A-Aw</p>
Omfang	<p>Anvendt uddannelsestid: 14 lektioner af 55 minutter</p> <p>Antal sider: 47</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Buddhismens formative periode • Buddhismens verdens- og menneskesyn, grundlæggende trosforestillinger og etiske begreber • Buddhistisk praksis – herunder Spiros tre former for buddhisme: nirvanisk, karmisk og apotropæisk buddhisme • Forskellige retninger: Theravadabuddhisme og Mahayanabuddhisme • Buddhisme i Vesten – med særligt fokus på det senmoderne Danmark
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, lærerforedrag, par-arbejde, gruppearbejde</p>

Herudover er der brugt tid på overordnet introduktion til faget, repetition og eksamenstræning

Antal sider i alt: 231